

IV. De studerende

1. Generelt

Bestand og tilgang af studerende

Bestanden af studerende ved universitetet i oktober 1981 var ialt 24.852. Bestanden har såle-

des været konstant faldende siden adgangsreguleringens indførelse i 1977. Antallet af nyimatrikulerede er i år det laveste siden 1961. Pr. primo oktober fordeler bestand og tilgang sig således på fakulteterne:

	Bestand	Nyimmatr. trikul.	Studie- startere
Teologiske Fakultet	637	79	100
Samfundsvidenskabelige Fakultet	5.654	794	944
Lægevidenskabelige Fakultet	3.541	302	351
Humanistiske Fakultet	10.335	780	1.098
Naturvidenskabelige Fakultet	4.685	583	772
Universitetet ialt	24.852	2.538	3.265

Adgangsbegrænsning

Antallet af studiepladser på Københavns Universitet blev i år nedsat med 330 i forhold til sidste år. Ialt 2.880 studiepladser skulle fordeles.

Nedenstående oversigt viser hvilke studier, der omfattes af de enkelte optagelsesområder,

samt hvor mange studiepladser, der er tildelt hvert optagelsesområde.

For at illustrere udviklingen i antallet af optagelsespladser siden adgangsbegrænsningen blev indført i 1977, er det anført hvor stor en optagelseskapacitet universitetet rådede over det første år med adgangsbegrænsning. Det skal bemærkes, at det naturvidenskabelige område i 1977 var ét område, mens det i 1981 er splittet op i tre områder.

	Pladser	
	1981	1977
Lægevidenskab	340	470
Naturvidenskab, forsikring og statistik (excl. biologi)	525	1.000
Biologi	110	
Legemsøvelser (hovedfag)	20	
Teologi	105	85
Humanistiske fag (excl. pædagogik hovedfag)	730	1.200
Jura	500	540
Samfundsfag hovedfag/forvaltning	50	50
Statsvidenskab	270	250
Sociologi, kultursociologi, antropologi	60	100
Psykologi, pædagogik hovedfag	170	220
Ialt	2.880	3.915

I forhold til sidste år er der tale om en nedskæring af antallet af studiepladser indenfor de humanistiske fag, naturvidenskab og lægevidenskab. På teologi, jura og statsvidenskab er antallet af studiepladser blevet forøget en smule.

I lighed med de foregående år, er der langt flere der søger optagelse end der er plads til og adgangskravene skrues i vejret hvert år. For at illustrere dette er grænsekvotienterne for 1977 og 1981 i nedenstående tabel, sat op overfor hinanden.

I gruppe I er det kvotienten ved studenter- eller HF-eksamen der lægges til grund. I gruppe II er det kvotienten ved studenter- eller HF-eksamen med tillæg for erhvervsarbejde der lægges til grund for vurderingen. I nedenstående tabel er det den kvotient der kræves for optagelse såfremt ansøgeren havde haft min. 18 mdr. erhvervsarbejde, hvilket er det maksimale der kan medtælles.

	gruppe I		gruppe II	
	1981	1977	1981	1977
Lægevidenskab	9,3	8,7	8,2	6,8
Naturvidenskab	7,9	alle	6,2	alle
Biologi	8,1	alle	7,3	alle
Legemsøvelser	9,0	alle	8,3	alle
Teologi	7,4	alle	alle	alle
Humaniora	8,7	7,4	7,8	alle
Jura	8,9	alle	8,1	alle
Samfundsfag	9,4	8,5	8,5	7,3
Statsvidenskab	8,2	alle	7,1	alle
Sociologi m.v.	9,5	8,3	8,9	6,9
Psykologi og pædagogik	6 points	3 points	—	

Dispensater og udenlandske studerende

Fra 1. juli 1980 til 1. juli 1981 har konsistoriets dispensationsudvalg behandlet ialt 436 ansøgninger om optagelse ved særlig tilladelse. Af disse er 49 bevilget, 331 betinget bevilget og 56 ikke bevilget.

Til sammenligning var ca. tallene for dispensationssager for samme periode for 1980: 450, 1979: 525, 1978: 560. Som i tidligere år var hovedparten af ansøgningerne til jura, psykologi, humaniora.

Optagelse september 1981

Det har i nogle år været klart, at der er en diskrepans mellem det antal personer, der søger dispensationstilladelse og det antal dispensater, der søger immatrikulation. Grunden til, at en del dispensater ikke udnytter dispensationstilladelsen kendes ikke.

Til optagelse 1981 indsendte 193 dispensater immatrikulationspapirer. Siden adgangs-begrænsningen blev indført i 1977 har man hvert år haft flere ansøgere til optagelsesområderne soc.-antro. og psykologi-pædagogik, men i 1981 var der for første gang flere ansøgere til både jura og de humanistiske fag, end der var optagelsespladser til rådighed. Man kunne således kun optage: humaniora 40 af 58; jura 48 af 70; soc.-antro. 5 af 16; psyk.-pæd. 13 af 33. Fordelingen af pladser blev foretaget af dispensationsudvalget efter et individuelt skøn; denne fordeling er tidligere foregået ved lodtrækning (1977), ved aldersprioritering (1978), men siden ved en samlet vurdering. Dispensationsudvalget mener ikke, at man har fundet den endelige løsning på denne pladsfordeling, som uundgåeligt afspejler sig i selve dispensationsbehandlingen: de realistiske muligheder for at opnå en studieplads tages oftere med i vurderingen og medfører, at man vi visse

tilfælde foretrækker at anbefale ansøgerne primært at stile mod en adgangsgivende eksamen.

Udenlandske studerende

Til det akademiske år 1981 modtog man immatrikulationspapirer fra ca. 150 udlændinge, hvoraf ca. 100 blev indstillet til optagelse. Ligesom for dispensater måtte man foretage en fordeling af pladserne indenfor følgende områder: humaniora, jura, soc.-antro., psykologi-pædagogik. Endvidere var der 28 ansøgere (hovedsageligt norske) til det lægevidenskabelige studium, hvoraf man kun kunne indstille 14 til optagelse.

Under gæstestudieordningen er der optaget 31 udenlandske studerende, hvoraf de fleste (15) er tilknyttet Institut for nordisk filologi, mens de øvrige er tilknyttet 13 forskellige institutter. De studerende kom fra 11 lande. Denne mulighed for at optage kvalificerede ældre studerende fra udenlandske universiteter udenom de begrænsninger og formalia, der regulerer optagelsen ved universitetet, skønnes at være af betydning for international studentermobilitet.

Enkeltkurser

I 1981 har antallet af enkeltkursister ligget på samme niveau som sidste år: ca. 1200. Der er fortsat en del ansøgninger, som ikke kan imødekommes, idet der melder sig flere end der er plads til. Det mindre undervisningsudbud, som besparelser på universitetets budget har ført til, bevirker, at man i de kommende år må forudse, at der vil blive færre muligheder for at følge underviningen på »ledige« pladser.

2. Studievejledningen

Studievejledningen har i det forløbne år været præget af vejledning i forbindelse med adgangsbegrænsningen. Selv om kendskabet til adgangsbegrænsningen og reglerne i forbindelse med den er blevet betydeligt større, giver den voldsomme stigning i kravene til kvotienten ved den adgangsgivende eksamen mange vejledningsmæssige problemer. Det medfører f.eks. ofte, at studerende, der i løbet af første studieår finder ud af, at de har valgt forkert, ikke det følgende vil kunne optages på det nu ønskede studium, som de kunne være optaget til året før.

Udviklingen i kravene for den gruppe, der søger optagelse ved en forbedring med erhvervsarbejde har medført, at man i studievejledningen møder mange uddannelsessøgende, der med det nuværende optagelsessystem forstedse er afskåret fra at komme igang med den/de uddannelse(r), de er interesseret i. Det vil derfor ofte være nødvendigt at tage flere samtaler med den enkelte klient og i vejledningen medtage uddannelser ved andre universiteter eller uden for disse. Kontakten med vejle-

dere uden for universitetet er blevet intensivere som følge af adgangsbegrænsningen, bl.a. har studievejledningen i samarbejde med vejledere fra Arbejdsformidlingen atter i år givet vejledning til afviste fra den koordinerede tilmelding. Denne landsdækkende vejledning viste sig at være både nødvendig og påskønnet. Studerendes vanskelige forhold, både bolig-mæssigt og socialt giver stadig mange henvendelser til studievejledningen, og bl.a. for at uddybe kendskabet til disse forhold, har universitetet lavet en undersøgelse over de studerendes sociale og økonomiske situation. Blandt hovedresultaterne af denne fremgår det, at de studerendes økonomiske forpligtelser ikke kan opfyldes af statens uddannelsessupport, hvorfor de studerende er nødt til at basere deres økonomi på erhvervsarbejde, hvilket igen medfører studietidsforlængelser.

Som led i information af potentielle og aktuelle studerende, udarbejder studievejledningen fortsat skriftligt materiale. En stor del af dette udsendes til erhvervsvejledere, gymnasier, kurser m.v.

3. Erhvervsvejledningen for ældre studerende

De begrænsede muligheder for optagelse og studieskift har i forbindelse med den stadig vanskeligere beskæftigelsessituation for de langvarigt uddannede gjort det nødvendigt i langt højere grad end før at inddrage spørgsmål om beskæftigelse efter studiet allerede så tidligt som muligt under vejledningen i forbindelse med studievalg.

Som et led i regeringens beskæftigelsesplan og finansieret af beskæftigelsesmidler fra Direktoratet for de Videregående Uddannelser findes derfor under Fællessekretariatet ved Københavns Universitet en erhvervsvejledning for ældre studerende, der arbejder snævert sammen med Studievejledningen. Til at varetage vejledningen er der ansat to cand.-

mag.'er og en cand.scient. Erhvervsvejledningen har lokaler i Fiolstræde 24,3. 1171 København K.

Erhvervsvejledningen, som i 1979 startede som et projekt, har følgende hovedarbejdsgaver:

1. personlig vejledning
2. kollektiv vejledning
3. udfærdigelse af skriftlig vejledningsmateriale
4. undersøgelses- og udredningsarbejde
5. rådgivning af vejledere ved andre institutioner

Erhvervsvejledningen har særlig til opgave at rådgive ældre studerende i de fag, der er hårdt ramt af arbejdsløshed. Det gælder især stude-

rende med humanistiske fag samt biologer og geografer og til en vis grad studerende fra de antropologiske-sociologiske faggrupper.

Personlig vejledning

Den personlige vejledning behandler et meget bredt spektrum af problemer. Antallet af vejledningssøgende, der selv kommer eller ringer, har været stigende. Især kort efter eksamensperioderne og efter afslutningen af pædagogikum er der mange henvendelser. I gennemsnit 1-200 henvendelser om måneden.

Meget ofte vil den vejledningssøgende komme med nogle vagt formulerede spørgsmål, men i løbet af vejledningssamtalen er det som regel muligt at strukturere problemerne. Ofte vil en erhvervsrelateret af studiet, evt. ved valget af bifag, være det overordnede problem, men i tilslutning hertil er hovedtemaerne:

– *beskæftigelsesmuligheder*. Hvilke jobs kan man få med en given uddannelse eller uddannelseskombination? Hvordan er beskæftigelsesmulighederne nu og fremover indenfor de forskellige sektorer og områder? Hvordan er arbejdsløsheden for kandidater med et givet fag eller fagkombination? Hvor er kandidater med en given uddannelse blevet ansat de senere år? Hvilke fag/kurser og hvilket erhvervsarbejde er relevant i forhold til et givet job, og hvordan får man dem/det?

– *jobsøgning*. Hvor findes de tilbud om arbejde, som kan søges med et givet fag/fagkombination? Hvordan læser man annoncer, og hvordan tolkes de krav, der stilles til ansøgeren? Hvordan udformes en ansøgning bedst? Hvilke bilag skal vedlægges en ansøgning? Hvordan forbereder man sig på en ansættelses-samtale?

– *pædagogikum*. Hvordan er optagelsesbetingelserne og ansøgningsfristerne? Hvor kan man hente faglig støtte i pædagogikumtiden? Hvad sker der, hvis man afbryder pædagogikum? Hvad er fordelene/ulempene ved delt pædagogikum? Hvor bliver man sendt hen i pædagogikum?

– *studiegæld*. Hvilke konsekvenser har det, hvis man ikke kan betale studiegælden tilbage? Hvad er Hypotekbanken, og hvordan kan ordninger med den fungere? Hvilke afdragsordninger er bedst i de enkelte tilfælde?

– *arbejdsløshedsunderstøttelse*. Hvornår kan man melde sig i A-kassen? Hvornår kan man få dagpenge? Hvor store beløb udbetales efter de forskellige satser? Hvad sker der med understøttelsen, hvis man får deltidsarbejde? Kan understøttelsen falde væk? Hvornår og hvilke arbejdstilbud får man som arbejdsløs?

– *beskæftigelsesfremmende foranstaltninger*. Hvordan kan man vedligeholde sine faglige kvalifikationer? Må man følge kurser, mens man er arbejdsløs? Hvilke kurser er der lavet for arbejdsløse akademikere? Hvad er Projektgruppeordningen?

Desværre er det karakteristisk, at de ældre studerendes viden om de rammer, de skal leve i efter studiet, er præget af stor usikkerhed.

Kollektiv vejledning

Erhvervsvejledningen forsøger at gøre de ældre studerende opmærksom på nye regler og ordninger ved at orientere om disse i studentterpressen og gennem pjecen »Når du bliver kandidat.« Denne pjece revideres løbende, er trykt i 13.000 eksemplarer og uddeles gennem faglige vejledere, organisationer, biblioteker og studievejledninger over hele landet. Den øvrige kollektive vejledning består i at informere grupper af ældre studerende og arbejdsløse kandidater, samlet på kurser, om de problemer, de skal være opmærksomme på i forbindelse med studieafslutningen eller i tilfælde af arbejdsløshed.

Skriftlig vejledningsmateriale

En stor del af arbejdsindsatsen er i år blevet koncentreret om at revidere informationsmaterialet og om at indsamle materiale til og udarbejde nye pjecer. Ved udgangen af 1981 rådede erhvervsvejledningen over 11 pjecer foruden den nævnte »Når du bliver kandidat«. De beskæftiger sig alle med jobsøgning og jobmuligheder inden for de traditionelle beskæftigelsesområder for magistre. Der er en generel pjece om jobsøgning for universitetskandidater. En serie på 3 beskæftiger sig med jobmuligheder for humanister og for biologer samt for antropologer, sociologer og kultursociologer. 5 pjecer beskriver jobmulighederne ved er-

hvervsskoler, prøveforberedende enkeltfagsundervisning for voksne, seminarier, arkiver, biblioteker og museer samt universiteter og høje læreanstalter. Endelig er der 2 pjecer, der beskriver jobmuligheder i den offentlige administration og inden for EF.

Pjecerne uddeles fra erhvervsvejledningen i forbindelse med vejledningsarbejdet. Desuden bruges studie- og erhvervsvejledningerne ved universiteterne, universitetscentrene, gymnasierne og arbejdsformidlingerne også pjecerne i deres vejledning. I et forsøg på at undgå dobbeltarbejde er der indledt et samarbejde mellem universiteterne om udarbejdelse af pjecer.

Undersøgelles- og udredningsarbejde

Forud for udgivelsen af pjecer foretages et omfattende undersøgelses- og udredningsarbejde. Meget ofte skal der indhentes informationer fra flere sider, og i år har erhvervsvejledningen indhentet oplysninger især fra undervisningsministeriets afdelinger, ikke mindst fra Det Økonomisk- Statistiske Kontor samt fra offentlige myndigheder som f.eks. Danmarks Statistik. Også private organisationer som fagforeninger og arbejdsløshedskasser og enkeltpersoner som fagkonsulenter, formænd for faglige foreninger og ledende personer inden for universitetsverdenen er blevet brugt som kilder til informationer. Derudover har erhvervsvejledningen fået megen information fra studievejledningerne ved universiteterne og universitetscentrene. En af de særlige undersøgelsesopgaver, som erhvervsvejledningen har startet i 1981, er en intensiv interviewundersøgelse af ældre studerendes motivation og behov for vejledning. Det er planlagt, at ca. 50 studerende ved Københavns Universitet skal med i denne undersøgelse.

Rådgivning af og samarbejde med vejledere ved andre institutioner

I det daglige arbejde har erhvervsvejledningen haft et tæt samarbejde med Studievejlednin-

gen ved Københavns Universitet, Magistrenes A-kasse og Studenterrådgivningen. Ofte vil de problemer, som vejledningssøgende studerende har, være af både studiemæssig, erhvervmæssig og social art. Derfor har der i flere konkrete tilfælde i årets løb været trukket på ekspertise fra alle fire institutioner for at prøve at løse en enkelt studerendes problemer. Ud over at være med til at løse konkrete problemer har især Magistrenes Beskæftigelsessekretariat forsynet erhvervsvejledningen med statistisk materiale over arbejdsløsheden, både måned for måned og for længere perioder.

Fordi gymnasieskolen traditionelt er det store ansættelsesområde for magistre, har erhvervsvejledningen et udbygget samarbejde med Gymnasieskolernes Lærerforening. I årets løb har erhvervsvejledningen fået f.eks. oplysninger om løn, ansættelsesforhold, beskæftigelsessituationen og prognoser over gymnasiets fremtid. Erhvervsvejledningen har et samarbejde og en udveksling af materialer med Dansk Magisterforening, Dansk Jurist og Økonom Forbund, Arbejdsløsheds Afdeling/ Dansk Jurist og Økonom Forbund og AF's erhvervsvejledninger.

Et vigtigt område for erhvervsvejledningen er kontakten til og koordineringen af vejlederarbejdet ved landets institutioner for de videregående uddannelser. Dette landsdækkende samarbejde skal forhindre ressourcespild ved dobbeltarbejde og skal, på længere sigt gennem fælles kurser og anden videreuddannelse, højne kvaliteten af vejledningen. For at starte dette arbejde stod erhvervsvejledningen for planlægningen af en uges kursus, hvor vejledere fra landets højere læreranstalter var samlet for bl.a. at blive orienteret om den bevillingsmæssige baggrund og udbygningsplanerne for studie- og erhvervsvejledningerne landet over. Derudover beskæftigede kurset sig med emner som arbejdsløshedslovgivningen og sociallovgivningen, jobtilbudsordningen og projektgruppeordningen, vejledningsmetodik samt gennemgang og kritik af informationsmateriale.

4. Studenter- og studiestatistik

Vedrørende statistikker henvises til Statistikserien (Københavns Universitets statistik), udgivet af Fællessekretariatet, Københavns Universitet.

Der er foreløbig udgivet følgende hæfter med nedennævnte indhold:

- I: Indeholder tabeller dels over bestand, dels over enkelte immatrikulationsår-gange.
- II: Indeholder tal for bestand, nyimmatrikulerede og studiestartere i samtlige fag 9 år tilbage.

III: Omfatter kandidatstatistikker fra enkelte fag.

IV: Indeholder en oversigt over tilgangen til de enkelte fag, fordelt på nyimmatrikulerede og studieskiftere, de nyimmatrikuleredes adgangsgrundlag og antal studiestartere senere end 1. oktober.

Hæfterne ajourføres løbende.

Derudover udsendes årligt specialanalyser vedr. bl.a. de studerendes sociale og økonomiske forhold.

5. Kollegieforhold

Ved aktstykke nr. 463/1981 har Finansudvalget tiltrådt, at der ydes følgende statstilskud til nedennævnte ældre universitetskollegier:

Regensen og Borch's, Elers og Valkendorfs kollegier ialt 3.485.025 kr., hvoraf 763.025 kr. til dækning af tidligere driftsunderskud og 2.722.000 kr. til bygningsforanstaltninger,

Studentergården 2.052.000 kr. til bygningsforanstaltninger,

Kvinderegensen ialt 4.473.244 kr., hvoraf 832.244 kr. til dækning af tidligere driftsunderskud og 3.641.000 kr. til bygningsforanstaltninger.